EUROPSKA
KOMISIJA

Bruxelles, 24.5.2023.
COM(2023) 612 final

Preporuka za

PREPORUKU VIJEĆA

o Nacionalnom programu reformi Italije za 2023. i davanje mišljenja Vijeća o Programu stabilnosti Italije za 2023.

{SWD(2023) 612 final}

Preporuka za

PREPORUKU VIJEĆA

o Nacionalnom programu reformi Italije za 2023. i davanje mišljenja Vijeća o Programu stabilnosti Italije za 2023.

VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije, a posebno njegov članak 121. stavak 2. i članak 148. stavak 4.,

uzimajući u obzir Uredbu Vijeća (EZ) br. 1466/97 od 7. srpnja 1997. o jačanju nadzora stanja proračuna i nadzora i koordinacije ekonomskih politika[1], a posebno njezin članak 5. stavak 2.,

uzimajući u obzir Uredbu (EU) br. 1176/2011 Europskog parlamenta i Vijeća od 16. studenoga 2011. o sprečavanju i ispravljanju makroekonomskih neravnoteža[2], a posebno njezin članak 6. stavak 1.,

uzimajući u obzir preporuku Europske komisije,

uzimajući u obzir rezolucije Europskog parlamenta,

uzimajući u obzir zaključke Europskog vijeća,

uzimajući u obzir mišljenje Odbora za zapošljavanje,

uzimajući u obzir mišljenje Gospodarskog i financijskog odbora,

uzimajući u obzir mišljenje Odbora za socijalnu zaštitu,

uzimajući u obzir mišljenje Odbora za ekonomsku politiku,

budući da:

(1) Uredba (EU) 2021/241 Europskog parlamenta i Vijeća[3] kojom je uspostavljen Mehanizam za oporavak i otpornost stupila je na snagu 19. veljače 2021. Mehanizmom za oporavak i otpornost pruža se financijska potpora državama članicama za provedbu reformi i ulaganja i generira fiskalni impuls koji će se financirati sredstvima EU-a. U skladu s prioritetima europskog semestra on doprinosi gospodarskom i socijalnom oporavku te provedbi održivih reformi i ulaganja, posebno u cilju promicanja zelene i digitalne tranzicije i jačanja otpornosti gospodarstava država članica. Mehanizam pomaže i u jačanju javnih financija te poticanju rasta i otvaranju radnih mjesta u srednjoročnom i dugoročnom razdoblju, poboljšanju teritorijalne kohezije unutar EU-a i podupiranju kontinuirane provedbe europskog stupa socijalnih prava. Maksimalni financijski doprinos po državi članici u okviru Mehanizma za oporavak i otpornost ažuriran je 30. lipnja 2022., u skladu s člankom 11. stavkom 2. Uredbe (EU) 2021/241.

[1] SL L 209, 2.8.1997., str. 1.

[2] SL L 306, 23.11.2011., str. 25.

[3] Uredba (EU) 2021/241 Europskog parlamenta i Vijeća od 12. veljače 2021. o uspostavi Mehanizma za oporavak i otpornost (SL L 57, 18.2.2021., str. 17.).

(2) Komisija je 22. studenoga 2022. donijela Godišnji pregled održivog rasta za 2023.[4], čime je označen početak europskog semestra 2023. za koordinaciju ekonomskih politika. Europsko vijeće potvrdilo je 23. ožujka 2023. prioritete tog pregleda na temelju četiri dimenzije konkurentne održivosti. Komisija je 22. studenoga 2022. na temelju Uredbe (EU) br. 1176/2011 donijela i Izvješće o mehanizmu upozoravanja za 2023., u kojem je utvrđeno da je Italija jedna od država članica koja je možda pogođena neravnotežama ili za koju postoji rizik da bude pogođena neravnotežama i za koju je potrebno detaljno preispitivanje. Komisija je 14. prosinca 2022. donijela mišljenje o nacrtu proračunskog plana Italije za 2023. Komisija je 22. studenoga 2022. donijela i Preporuku za preporuku Vijeća o ekonomskoj politici europodručja, koju je Vijeće donijelo 16. svibnja 2023., kao i Prijedlog zajedničkog izvješća o zapošljavanju za 2023., u kojem se analizira provedba smjernica za zapošljavanje i načelâ europskog stupa socijalnih prava i koji je Vijeće donijelo 13. ožujka 2023.

(3) Iako gospodarstva EU-a pokazuju iznimnu otpornost, geopolitički kontekst i dalje ima negativan utjecaj. Čvrsto stojeći uz Ukrajinu, EU je svoj program gospodarske i socijalne politike EU-a usmjerio na smanjenje negativnih posljedica energetskih šokova na ranjiva kućanstva i poduzeća u kratkoročnom razdoblju te na nastavak rada na zelenoj i digitalnoj tranziciji, potpori održivom i uključivom rastu, očuvanju makroekonomske stabilnosti i povećanju otpornosti u srednjoročnom razdoblju. U velikoj je mjeri usmjeren i na povećanje konkurentnosti i produktivnosti EU-a.

(4) Komisija je 1. veljače 2023. objavila Komunikaciju „Industrijski plan u okviru zelenog plana za doba nulte neto stope emisija”[5] u cilju povećanja konkurentnosti industrije EU-a s nultom neto stopom emisija i omogućivanja brzog prelaska na klimatsku neutralnost. Taj plan dopunjuje sadašnje napore u okviru europskog zelenog plana i plana REPowerEU. Cilj je tog plana omogućiti poticajnije okruženje za povećanje EU-ovih proizvodnih kapaciteta za tehnologije i proizvode s nultom neto stopom emisija koji su potrebni za ostvarenje EU-ovih ambicioznih klimatskih ciljeva te osigurati pristup relevantnim kritičnim sirovinama, među ostalim diversifikacijom nabave, primjerenim iskorištavanjem geoloških resursa u državama članicama i povećanjem recikliranja sirovina. Plan se temelji se na četiri stupa: predvidljivom i pojednostavnjenom regulatornom okruženju, bržem pristupu financijskim sredstvima, unapređenju vještina i otvorenoj trgovini za otporne lance opskrbe. Osim toga, u cilju oblikovanja regulatornog okvira za poticanje rasta, Komisija je 16. ožujka 2023. objavila Komunikaciju „Dugoročna konkurentnost EU-a: perspektiva nakon 2030.”,[6] koja se temelji na devet međusobno dopunjujućih pokretača konkurentnosti. U njoj se utvrđuju prioriteti politike koji se odnose na aktivno uvođenje strukturnih poboljšanja, dobro usmjerena ulaganja i regulatorne mjere za dugoročnu konkurentnost EU-a i njegovih država članica. Preporuke u nastavku pridonose ostvarenju tih prioriteta.

(5) Europski semestar za koordinaciju ekonomskih politika nastavlja se u 2023. razvijati u skladu s provedbom Mehanizma za oporavak i otpornost. Potpuna provedba planova za oporavak i otpornost i dalje je ključna za ostvarenje prioriteta politika u okviru europskog semestra jer se planovi odnose na sve relevantne preporuke ili na znatan dio relevantnih preporuka za pojedinu zemlju izdanih posljednjih godina. Preporuke za pojedinu zemlju iz 2019., 2020. i 2022. i dalje su jednako relevantne i za planove za

4 COM(2022) 780 final.
5 COM(2023) 62 final.
6 COM(2023) 168 final.

oporavak i otpornost koji su revidirani, ažurirani ili izmijenjeni u skladu s člancima 14., 18. i 21. Uredbe (EU) 2021/241.

(6) Uredba o planu REPowerEU[7] donesena je 27. veljače 2023. s ciljem da se postupno ukine ovisnost EU-a o uvozu fosilnih goriva iz Rusije. To će doprinijeti energetskoj sigurnosti i diversifikaciji opskrbe energijom u EU-u, dok će se istodobno povećavati uvođenje energije iz obnovljivih izvora, kapaciteti za skladištenje energije i energetska učinkovitost. Uredbom se državama članicama omogućuje da u svoje nacionalne planove za oporavak i otpornost dodaju novo poglavlje o planu REPowerEU kako bi financirale ključne reforme i ulaganja kojima će se doprinijeti ostvarenju ciljeva plana REPowerEU. Tim reformama i ulaganjima doprinijet će se i povećanju konkurentnosti industrije EU-a s nultom neto stopom emisija, kako je navedeno u Industrijskom planu u okviru zelenog plana za doba nulte neto stope emisija i provedbi preporuka za pojedinu zemlju koje se odnose na energetiku i upućene su državama članicama 2022. odnosno 2023., ovisno o slučaju. Uredbom o planu REPowerEU uvodi se nova kategorija bespovratne financijske potpore koja se državama članicama stavlja na raspolaganje za financiranje novih reformi i ulaganja u energetici u okviru njihovih planova za oporavak i otpornost.

(7) Komisija je 8. ožujka 2023. donijela Komunikaciju o smjernicama za fiskalnu politiku u 2024., kako bi državama članicama olakšala pripremu programa stabilnosti i konvergencije i tako poboljšala koordinaciju politika[8]. Komisija je podsjetila na to da će se opća klauzula o odstupanju iz Pakta o stabilnosti i rastu deaktivirati krajem 2023. U razdoblju 2023.–2024. pozvala je na provedbu fiskalnih politika kojima se osigurava srednjoročna održivost duga i održivo povećava potencijalni rast. Države članice pozvane su da u svojim programima stabilnosti i konvergencije za 2023. navedu kako će svojim fiskalnim planovima osigurati usklađenost s referentnom vrijednosti deficita od 3 % BDP-a te uvjerljivo i kontinuirano smanjenje duga ili zadržavanje duga na razboritim razinama u srednjoročnom razdoblju. Komisija je države članice pozvala da postupno ukinu nacionalne fiskalne mjere uvedene za zaštitu kućanstava i poduzeća od naglog porasta cijena energije, počevši od najmanje ciljanih mjera. Navela je da bi, bude li mjere potpore trebalo produljiti zbog novih pritisaka na cijene energije, države članice takve mjere trebale znatno bolje nego prije usmjeriti na ranjiva kućanstva i poduzeća. Komisija je predložila da fiskalne preporuke budu kvantificirane i diferencirane te izrađene na temelju neto primarnih rashoda, kako je predloženo u Komunikaciji Komisije o smjernicama za reformu okvira gospodarskog upravljanja EU-a[9]. Preporučila je da sve države članice nastave štititi ulaganja koja financira država i osiguraju djelotvorno korištenje sredstava iz Mehanizma za oporavak i otpornost i drugih fondova EU-a, posebno za potrebe ciljeva zelene i digitalne tranzicije i otpornosti. Komisija je navela da će Vijeću predložiti pokretanje postupaka u slučaju prekomjernog deficita u proljeće 2024. na temelju podataka o realizaciji za 2023., u skladu s postojećim pravnim odredbama.

(8) Komisija je 26. travnja 2023. predstavila zakonodavne prijedloge za provedbu opsežne reforme EU-ovih pravila gospodarskog upravljanja. Glavni je cilj tih prijedloga s

---

7 Uredba (EU) 2023/435 Europskog parlamenta i Vijeća od 27. veljače 2023. o izmjeni Uredbe (EU) 2021/241 u pogledu poglavljâ o planu REPowerEU u planovima za oporavak i otpornost i o izmjeni uredaba (EU) br. 1303/2013, (EU) 2021/1060 i (EU) 2021/1755 te Direktive 2003/87/EZ (SL L 63, 28.2.2023., str. 1.).

8 COM(2023) 141 final.

9 COM(2022) 583 final.

pomoću reformi i ulaganja ojačati održivost javnog duga te promicati održiv i uključiv rast u svim državama članicama. Prijedlozi bi državama članicama omogućili više kontrole nad izradom svojih srednjoročnih planova, a istodobno se uvodi stroži sustav praćenja provedbe kako bi se osiguralo da države članice ispune obveze koje su preuzele u svojim srednjoročnim fiskalno-strukturnim planovima. Cilj je da se zakonodavni rad dovrši u 2023.

(9) Italija je 30. travnja 2021. Komisiji dostavila svoj nacionalni plan za oporavak i otpornost u skladu s člankom 18. stavkom 1. Uredbe (EU) 2021/241. Na temelju članka 19. Uredbe (EU) 2021/241 Komisija je ocijenila relevantnost, djelotvornost, učinkovitost i koherentnost plana za oporavak i otpornost, u skladu sa smjernicama za ocjenjivanje iz Priloga V. toj uredbi. Vijeće je 13. srpnja 2021. donijelo Odluku o odobrenju ocjene plana za oporavak i otpornost Italije[10]. Isplata obroka ovisi o odluci Komisije, donesenoj u skladu s člankom 24. stavkom 5. Uredbe (EU) 2021/241, da je Italija u zadovoljavajućoj mjeri ostvarila relevantne ključne etape i ciljne vrijednosti utvrđene u Provedbenoj odluci Vijeća. Ostvarenje u zadovoljavajućoj mjeri podrazumijeva da mjere povezane s ostvarenim ključnim etapama i ciljnim vrijednostima nisu ukinute.

(10) Italija je 2. svibnja 2023. Komisiji dostavila svoj Nacionalni plan reformi za 2023. i Program stabilnosti za 2023. u skladu s člankom 4. stavkom 1. Uredbe (EZ) 1466/97. Zbog njihove uzajamne povezanosti ta su dva programa ocijenjena zajedno. U skladu s člankom 27. Uredbe (EU) 2021/241, u Nacionalnom programu reformi za 2023. uzima se u obzir i polugodišnje izvješće Italije o ostvarenom napretku u provedbi plana za oporavak i otpornost.

(11) Komisija je 24. svibnja 2023. objavila Izvješće za Italiju[11] za 2023. U njemu je ocijenjen napredak Italije u smislu relevantnih preporuka za tu zemlju koje je Vijeće donijelo u razdoblju od 2019. do 2022. i analizirana je provedba plana za oporavak i otpornost Italije. Na temelju te analize, u tom izvješću utvrđeni su nedostaci u odnosu na izazove koji nisu obuhvaćeni ili su samo djelomično obuhvaćeni planom za oporavak i otpornost, kao i novi i predstojeći izazovi. Ocijenjen je i napredak Italije u provedbi europskog stupa socijalnih prava i ostvarenju glavnih ciljeva EU-a u pogledu zapošljavanja, stjecanja vještina i smanjenja siromaštva, kao i napredak u ostvarenju UN-ovih ciljeva održivog razvoja.

(12) Komisija je provela detaljno preispitivanje za Italiju u skladu s člankom 5. Uredbe (EU) br. 1176/2011 i objavila rezultate 24. svibnja 2023[12]. Zaključila je da u Italiji postoje prekomjerne makroekonomske neravnoteže. Naime, iako je postignut određen napredak, i dalje su prisutne slabosti povezane s visokim državnim dugom i slabim rastom produktivnosti u kontekstu nestabilnosti na tržištu rada i određenih slabosti u financijskom sektoru, što ima prekogranični učinak. Dugogodišnje slabosti Italije posljednjih su se godina donekle smanjile, ali su i dalje znatne i ne očekuje se da će se brzo ukloniti. Stalni niski rast produktivnosti ključni je uzrok dugotrajnog slabog rasta BDP-a Italije, što usporava razduživanje državnog duga, smanjuje mogućnosti zapošljavanja i utječe na bilance banaka. Udio državnog duga dodatno se smanjio 2022. u kontekstu gospodarskog oporavka. Međutim, i dalje je visok i znatan je izazov

[10] Provedbena odluka Vijeća od 13. srpnja 2021. o odobrenju ocjene plana za oporavak i otpornost Italije (ST 10160/21; ST 10160/21 ADD 1; ST 10160/21 ADD 1 REV 1; ST 10160/21 ADD 1 REV 2; ST 10160/21 ADD 1 REV 2 COR 1).

[11] SWD(2023) 612 final.

[12] SWD(2023) 634 final.

za fiskalnu održivost. Predviđa se da će se udio javnog duga dodatno smanjiti do 2024., ali će se u srednjoročnom razdoblju povećati ako izostanu mjere konsolidacije. Vlada je provela dodatne mjere za potporu otpornosti financijskog sektora i neprihodonosni krediti znatno su se smanjili, ali su banke i dalje znatno izložene riziku države. Postignut je određeni napredak u pogledu politika za uklanjanje neravnoteža, ali su potrebni trajni napori, a provedba plana za oporavak i otpornost i dalje je ključni prioritet politike jer uključuje sveobuhvatne reforme i znatna ulaganja. Kako bi se visoki državni dug stabilno smanjivao, u kontekstu sve većih troškova servisiranja duga kao i troškova povezanih sa starenjem stanovništva, potreban je višestrani pristup koji se temelji na razboritim fiskalnim politikama s odgovarajućim primarnim suficitima, ulaganjima i reformama kojima se potiče rast, većoj poreznoj disciplini te učinkovitoj upotrebi nacionalnih i europskih resursa. Italija se suočava s izazovima za koje bi, uz nastavak snažne provedbe plana za oporavak i otpornost, trebali dodatni napori u području politika, posebno u područjima oporezivanja, fiskalnog okvira i mirovinskih sustava te u područjima demografije, tržišta rada i energetike.

(13) Prema podacima koje je potvrdio Eurostat[13], deficit opće države u Italiji se s 9,0 % BDP-a u 2021. smanjio na 8,0 % BDP-a u 2022., dok je dug opće države pao sa 149,9 % BDP-a krajem 2021. na 144,4 % BDP-a krajem 2022. Komisija je 24. svibnja 2023. objavila izvješće na temelju članka 126. stavka 3. UFEU-a[14]. U tom se izvješću razmatralo proračunsko stanje Italije jer je njezin deficit opće države 2022. premašio referentnu vrijednost od 3 % BDP-a utvrđenu Ugovorom, dok je njezin dug opće države premašio referentnu vrijednost od 60 % BDP-a utvrđenu Ugovorom i nije se poštovalo referentno mjerilo za smanjenje duga. U izvješću je zaključeno da kriterij deficita i duga nije ispunjen. U skladu s Komunikacijom od 8. ožujka 2023.[15] Komisija nije predložila pokretanje novih postupaka u slučaju prekomjernog deficita u proljeće 2023. te je navela da će Vijeću predložiti pokretanje postupaka u slučaju prekomjernog deficita u proljeće 2024. na temelju podataka o realizaciji za 2023. Italija bi to trebala uzeti u obzir pri izvršenju svojeg proračuna za 2023. i pripremi nacrta proračunskog plana za 2024.

(14) Na saldo opće države utjecao je novi statistički tretman nekih poreznih odbitaka za obnovu stambenih nekretnina, koji se sada bilježe kao kapitalni transferi i uglavnom su obračunani u razdoblju 2021. – 2022.[16]. Na saldo opće države utjecale su i mjere fiskalne politike donesene radi ublažavanja gospodarskih i socijalnih posljedica povećanja cijena energije. Mjere koje su utjecale na smanjenje prihoda uključivale su u 2022. mjere za kontrolu općih naknada za sustav u sektorima električne energije i plina, smanjenje stope PDV-a na plin, smanjenje trošarina na cijene goriva, smanjenje doprinosa za socijalno osiguranje za radnike ispod određenog dohodovnog praga, a mjere koje su utjecale na povećanje rashoda uključivale su subvencije elektroenergetskim i plinskim poduzećima, proširenje „socijalnog bonusa” za račune za električnu energiju i plin za kućanstva s niskim prihodima, naknade za radnike, umirovljenike i nezaposlene osobe koje se temelje na provjeri materijalnog stanja te povećanje starosnih mirovina za 2 % u listopadu 2022. prije zakonske indeksacije na stopu inflacije koja uobičajeno dospijeva 2023. Trošak tih mjera djelomično je

[13] Eurostat–Euro Indicators (Pokazatelji za europodručje), 47/2023, 21.4.2023.
[14] COM(2023) 631 final, 24.5.2023.
[15] COM(2023) 141 final, 8.3.2023.
[16] Novi statistički tretman upućivao je na povećanje deficita za 1,8 postotnih bodova BDP-a u 2021. Procjenjuje se da su 2022. porezni odbici obuhvaćeni novim statističkim tretmanom imali učinak povećanja deficita od 2,6 postotnih bodova BDP-a.

kompenziran novim porezima na neočekivanu dobit proizvođača energije i prihoda od mehanizma za kompenzaciju cijene električne energije proizvedene iz obnovljivih izvora te od primjene mehanizma kompenzacije u sektoru električne energije, za koje se smatra da provode Uredbu Vijeća o hitnoj intervenciji za rješavanje pitanja visokih cijena energije donesenu 6. listopada 2022. Komisija procjenjuje da je u 2022. neto proračunski trošak tih mjera iznosio 2,5 % BDP-a. Na saldo opće države utjecao je i proračunski trošak pružanja privremene zaštite raseljenim osobama iz Ukrajine, procijenjen na 0,1 % BDP-a u 2022. Istodobno, procijenjeni trošak privremenih hitnih mjera povezanih s bolešću COVID-19 smanjio se s 3,4 % u 2021. na 1,1 % BDP-a u 2022. jer je vlada postupno ukinula većinu mjera poduzetih kao odgovor na krizu uzrokovanu bolešću COVID-19.

(15) Vijeće je 18. lipnja 2021. preporučilo Italiji[17] da u 2022. iskoristi Mehanizam za oporavak i otpornost za financiranje dodatnih ulaganja za potporu oporavku uz provedbu razborite fiskalne politike. Osim toga, Italija bi trebala očuvati ulaganja koja financira država. Vijeće je Italiji preporučilo i da ograniči rast tekućih rashoda koje financira država.

(16) Prema Komisijinim procjenama smjer fiskalne politike[18] bio je u 2022. poticajan, na -3,2 % BDP-a. Italija je u skladu s Preporukom Vijeća nastavila pružati potporu oporavku ulaganjima koja su financirana sredstvima iz Mehanizma za oporavak i otpornost. Rashodi financirani bespovratnim sredstvima iz Mehanizma za oporavak i otpornost i sredstvima drugih fondova EU-a iznosili su 0,9 % BDP-a u 2022. (0,4 % BDP-a u 2021.). Ulaganja koja financira država imala su neutralan učinak na smjer fiskalne politike[19]. Italija je stoga, u skladu s preporukom Vijeća, očuvala ulaganja koja financira država. Ujedno je rast primarnih tekućih rashoda koje financira država (bez novih mjera na strani prihoda) imao ekspanzivan učinak od 2,4 postotna boda na smjer fiskalne politike. Taj znatan ekspanzivni učinak uključivao je dodatni učinak mjera fiskalne politike za ublažavanje gospodarskih i socijalnih posljedica povećanja cijena energije (dodatni neto proračunski trošak od 2,2 % BDP-a) i troškova pružanja privremene zaštite raseljenim osobama iz Ukrajine (0,1 % BDP-a). Italija je stoga u dovoljnoj mjeri zadržala pod kontrolom rast tekućih rashoda koje financira država.

(17) Makroekonomski scenarij na kojem se temelje proračunske projekcije u Programu stabilnosti realan je za 2023. i 2024. Vlada predviđa da će se realni BDP povećati za 1,0 % u 2023. i za 1,5 % u 2024. Za usporedbu, u Komisijinoj proljetnoj prognozi 2023. predviđa se nešto veći rast realnog BDP-a, od 1,2 % u 2023. i nešto niži, od 1,1 % u 2024., uglavnom zbog manjeg doprinosa ulaganja, za koja vlada predviđa da će rasti za 3,4 % u odnosu na prethodnu godinu, dok Komisija predviđa rast od 1,8 %.

(18) Vlada u Programu stabilnosti za 2023. očekuje da će se udio deficita opće države u 2023. smanjiti na 4,5 % BDP-a. Smanjenje u 2023. uglavnom je posljedica smanjenja

---

17 Preporuka Vijeća od 18. lipnja 2021. i davanje mišljenja Vijeća o Programu stabilnosti Italije za 2021., SL C 304, 29.7.2021., str. 53.

18 Smjer fiskalne politike mjeri se kao promjena primarnih rashoda (bez diskrecijskih mjera na strani prihoda), isključujući privremene hitne mjere uvedene zbog krize uzrokovane bolešću COVID-19, ali uključujući rashode koji se financiraju bespovratnom potporom (bespovratna sredstva) iz Mehanizma za oporavak i otpornost i sredstvima drugih fondova EU-a, u odnosu na srednjoročni potencijalni rast. Za više detalja vidjeti okvir 1 u tablicama s fiskalnim statističkim podacima.

19 Predviđa se da će učinak ostalih kapitalnih rashoda koje financira država biti ekspanzivan i iznositi 0,3 postotna boda BDP-a. To se objašnjava povećanjem rashoda povezanih s poreznim odbitcima za obnovu zgrada, koji se bilježe kao kapitalni transfer.

kapitalnih transfera povezanih s poreznim odbitcima radi potpore privatnim ulaganjima u energetsku učinkovitost zgrada, smanjenja naknada zaposlenicima zbog retroaktivnog produljenja ugovora o javnoj nabavi za razdoblje 2019. – 2021., za koje je znatan dio dospjelih nepodmirenih obveza zabilježen 2022., smanjenja subvencija na proizvodnju zajedno s nižim poreznim odbitcima za elektroenergetska i plinska poduzeća te nižih rashoda za kamate, što se uglavnom objašnjava nižim prinosima na državne obveznice indeksirane za inflaciju. Prema Programu stabilnosti očekuje se da će se udio duga opće države u BDP-u smanjiti sa 144,4 % BDP-a krajem 2022. na 142,1 % BDP-a krajem 2023. U Komisijinoj proljetnoj prognozi 2023. predviđa se državni deficit od 4,5 % BDP-a za 2023. To je u skladu s deficitom predviđenim u Programu stabilnosti. U Komisijinoj proljetnoj prognozi 2023. predviđa se manji udio duga opće države u BDP-u od 140,4 % krajem 2023. Razlika je rezultat snažnijeg rasta nominalnog BDP-a u Komisijinoj prognozi.

(19) Očekuje se da će na saldo države u 2023. i dalje utjecati mjere donesene radi ublažavanja gospodarskih i socijalnih posljedica povećanja cijena energije. Te mjere obuhvaćaju produljene mjere iz 2022. (osobito subvencije za elektroenergetska i plinska poduzeća, mjere za kontrolu općih naknada za sustav u sektoru plina, smanjenje stope PDV-a na plin i smanjenje doprinosa za socijalno osiguranje za radnike ispod određenog dohodovnog praga) i nove mjere kao što je bonus za grijanje za sva kućanstva u razdoblju od listopada do prosinca 2023. Trošak tih mjera i dalje se djelomično kompenzira porezima na neočekivanu dobit proizvođača i opskrbljivača energije. Uzimajući u obzir te prihode, u Komisijinoj proljetnoj prognozi 2023. predviđa se da će u 2023. neto proračunski trošak tih mjera potpore iznositi 1,0 % BDP-a[20]. Većina mjera u 2023. usmjerena je na najranjivija kućanstva ili poduzeća, iako većina mjera energetske potpore ne šalje jasan cjenovni signal s ciljem smanjenja potražnje za energijom i povećanja energetske učinkovitosti. Stoga se u Komisijinoj proljetnoj prognozi 2023. predviđa da će iznos ciljanih mjera potpore koji treba uzeti u obzir pri ocjeni usklađenosti s preporukom za 2023. iznositi 0,7 % BDP-a u 2023. (u usporedbi s 1,2 % BDP-a u 2022.). Naposljetku, očekuje se da će saldu države 2023. pogodovati potpuno ukidanje privremenih hitnih mjera zbog bolesti COVID-19 u iznosu od 1,1 % BDP-a.

(20) Vijeće je 12. srpnja 2022. preporučilo[21] da Italija u 2023. osigura razboritu fiskalnu politiku, posebno ograničavanjem rasta primarnih tekućih rashoda koje financira država ispod srednjoročnog potencijalnog rasta proizvodnje[22], uzimajući u obzir stalnu privremenu i ciljanu potporu kućanstvima i poduzećima koja su najosjetljivija na povećanje cijena energije te osobama koje bježe iz Ukrajine. Italija bi se istodobno trebala pripremiti za prilagodbu postojeće potrošnje u skladu s razvojem situacije. Italiji je bilo preporučeno i da poveća javna ulaganja u zelenu i digitalnu tranziciju te energetsku sigurnost uzimajući u obzir inicijativu REPowerEU, među ostalim iskorištavanjem sredstava iz Mehanizma za oporavak i otpornost i drugih fondova Unije.

---

20 Iznos predstavlja razinu godišnjih proračunskih troškova tih mjera, uključujući tekuće prihode i rashode te, prema potrebi, mjere za kapitalne rashode.

21 Preporuka Vijeća od 12. srpnja 2022. o Nacionalnom programu reformi Italije i davanje mišljenja Vijeća o Programu konvergencije Italije za 2022., SL C 334, 1.9.2022., str. 96.

22 Na temelju Komisijine proljetne prognoze 2023. procjenjuje se da će srednjoročni (prosječni desetogodišnji) potencijalni rast proizvodnje Italije iznositi 6,4 % u nominalnom smislu.

(21) U Komisijinoj proljetnoj prognozi 2023. predviđa se da će u 2023. smjer fiskalne politike biti kontrakcijski (+2,6 % BDP-a), u kontekstu visoke inflacije. To je u skladu s ekspanzivnim smjerom fiskalne politike u 2022. (–3,2 % BDP-a). Predviđa se da će rast primarnih tekućih rashoda koje financira država (bez diskrecijskih mjera na strani prihoda) u 2023. imati kontrakcijski učinak od 0,9 % BDP-a na smjer fiskalne politike. Stoga je predviđeni rast primarnih tekućih rashoda koje financira država u skladu s Preporukom Vijeća. Predviđeni kontrakcijski učinak primarnih tekućih rashoda koje financira država rezultat je, u osnovi, smanjenog troška (za 1,5 postotnih bodova BDP-a) mjera potpore (ciljanih i neciljanih) kućanstvima i poduzećima kao odgovor na povećanja cijena energije. Glavni su pokretači rasta primarnih tekućih rashoda koje financira država (bez novih mjera na prihodovnoj strani) povećanje rashoda za mirovine zbog indeksacije za inflaciju iz prethodne godine i dodatna nedavno donesena smanjenja poreznog klina za radnike s niskim i srednjim dohotkom. Predviđa se da će rashodi financirani bespovratnim sredstvima iz Mehanizma za oporavak i otpornost i sredstvima drugih fondova EU-a u 2023. iznositi 1,4 % BDP-a, a da će ulaganja koja financira država imati ekspanzivan učinak na smjer fiskalne politike od 0,1 postotnih bodova[23]. Zato Italija planira financirati dodatna ulaganja sredstvima iz Mehanizma za oporavak i otpornost i drugih fondova EU-a i predviđa se da će očuvati ulaganja koja financira država. Planira financirati javna ulaganja u zelenu i digitalnu tranziciju te energetsku sigurnost, kao što su ulaganja u željezničku mrežu, energiju iz obnovljivih izvora, vodik, elektroenergetske mreže i održivu mobilnost, zaštitu tla i vodnih resursa te ulaganja povezana s infrastrukturom oblaka za javnu upravu, koja se djelomično financiraju iz Mehanizma za oporavak i otpornost i drugih fondova EU-a. S obzirom na razorne poplave koje su u svibnju 2023. pogodile Italiju, trošak izravne hitne potpore povezane s tim poplavama uzet će se u obzir u naknadnim procjenama usklađenosti te će se u načelu smatrati jednokratnim i privremenim mjerama[24].

(22) Prema Programu stabilnosti očekuje se da će se suficit opće države smanjiti na 3,7 % BDP-a u 2024. Smanjenje u 2024. uglavnom odražava smanjenje rashoda za intermedijarnu potrošnju i za porezne odbitke elektroenergetskim i plinskim poduzećima. Prema Programu stabilnosti očekuje se da će se krajem 2024. udio duga opće države u BDP-u smanjiti na 141,4 %. Na temelju mjera politike poznatih na datum zaključenja prognoze, u Komisijinoj proljetnoj prognozi 2023. predviđa se državni deficit od 3,7 % BDP-a u 2024. To je u skladu s deficitom predviđenim u Programu, iako Komisijina prognoza ne uključuje planirane mjere za povećanje deficita u iznosu od 0,2 % BDP-a, za koje pojedinosti još nisu poznate. U Komisijinoj proljetnoj prognozi 2023. predviđa se manji udio duga opće države u BDP-u od 140,3 % krajem 2024. Razlika je rezultat snažnijeg rasta nominalnog BDP-a u Komisijinoj prognozi.

(23) U Programu stabilnosti predviđa se postupno ukidanje svih mjera energetske potpore u 2024. Komisija također pretpostavlja potpuno ukidanje mjera energetske potpore tijekom 2024. To se temelji na pretpostavci da neće biti novih povećanja cijene energije.

---

[23] Predviđa se da će učinak ostalih kapitalnih rashoda koje financira država biti kontrakcijski i iznositi 2,3 postotna boda BDP-a. To se objašnjava očekivanim smanjenjem potrošnje za porezne odbitke za obnovu zgrada.

[24] Za definiciju jednokratne mjere vidjeti izvješće o javnim financijama za 2015.

(24) U Uredbi Vijeća (EZ) br. 1466/97 poziva se na godišnje povećanje strukturnog proračunskog salda prema srednjoročnom cilju za 0,5 % BDP-a kao mjerilo[25]. Uzimajući u obzir razmatranja fiskalne održivosti[26] i potrebu za smanjenjem deficita na razinu ispod referentne vrijednosti od 3 % BDP-a, povećanje strukturnog salda za najmanje 0,7 % BDP-a u 2024. bilo bi primjereno. Da bi se postiglo to povećanje, rast neto primarnih rashoda koje financira država ne bi u 2024. smio biti veći od 1,3 %, što se navodi i u ovoj preporuci. Istovremeno bi trebalo postupno ukinuti preostale mjere energetske potpore (koje Komisija trenutačno procjenjuje na 1,0 % BDP-a u 2023.), ovisno o tržišnim kretanjima i počevši od onih koje su najmanje ciljane, a s time povezane uštede trebalo bi iskoristiti za smanjenje državnog deficita. Prema Komisijinim procjenama to bi dovelo do manjeg rasta neto primarnih rashoda od preporučenog za 2024.

(25) Uz pretpostavku nepromijenjenih politika, u Komisijinoj proljetnoj prognozi 2023. predviđa se rast neto primarnih rashoda koje financira država od 0,8 % u 2024., što je niže od preporučene stope rasta. S obzirom na razorne poplave koje su u svibnju 2023. pogodile Italiju, trošak izravne hitne potpore povezane s tim poplavama uzet će se u obzir u naknadnim procjenama usklađenosti te će se u načelu smatrati jednokratnim i privremenim mjerama.

(26) Prema Programu stabilnosti očekuje se da će se državna ulaganja povećati s 3,3 % BDP-a u 2023. na 3,8 % BDP-a u 2024. Veća ulaganja rezultat su većih ulaganja koje financira država i ulaganja koje financira EU, među ostalim u okviru Mehanizma za oporavak i otpornost. U Programu se upućuje na reforme i ulaganja za koje se očekuje da će doprinijeti fiskalnoj održivosti te održivom i uključivom rastu. Među njima su reforma zakona o javnoj nabavi, koja je također dio plana za oporavak i otpornost, te poreznog sustava uključenog u zakon o davanju ovlasti iz ožujka 2023.

(27) U Programu stabilnosti navedeni su srednjoročni fiskalni ciljevi do 2026. Prema Programu se očekuje da će se deficit opće države smanjiti na 3,0 % BDP-a u 2025. te na 2,5 % do 2026. Stoga se predviđa da deficit opće države neće prijeći 3 % BDP-a u 2025. Prema Programu očekuje se da će se udio duga opće države u BDP-u smanjiti sa 141,4 % BDP-a krajem 2024. na 140,4 % BDP-a do kraja 2026.

(28) Porezni klin na rad u Italiji i dalje je visok na svim razinama dohotka u usporedbi s drugim državama članicama EU-a, unatoč smanjenju poreza na osobni dohodak uvedenom 2022. Osim toga, proširenje sustava paušalnog oporezivanja na samozaposlene osobe izaziva zabrinutost u pogledu pravednosti i učinkovitosti poreznog sustava. Uvođenjem novog režima paušalnih stopa za povećanje zarade za 2023. povećala se složenost sustava. Vlada je u ožujku 2023. donijela novi zakon o davanju ovlasti za opću reformu poreznog sustava. Očekuje se da će se tim zakonom ukloniti neke dugotrajne slabosti, među ostalim smanjenjem poreza na rad te racionalizacijom i pojednostavnjenjem poreznih rashoda i poreza na dobit. Pri provedbi te reforme ključno je očuvati progresivnost poreznog sustava, reducirati

---

25 Usp. članak 5. Uredbe Vijeća (EZ) br. 1466/97 u kojem se propisuje i prilagodba za više od 0,5 % BDP-a za države članice čija razina duga prelazi 60 % BDP-a ili koje imaju znatne rizike u pogledu održivosti sveukupnog duga.

26 Komisija procjenjuje da bi Italija trebala ostvariti prosječno godišnje povećanje strukturnog primarnog salda kao udjela u BDP-u od 0,85 postotnih bodova da bi postigla održivo smanjenje duga ili zadržala državni dug na razboritim razinama u srednjoročnom razdoblju. Ta se procjena temelji na Komisijinoj jesenskoj prognozi 2022. Polazište za tu procjenu predviđanje je državnog deficita i duga za 2024. u kojem se pretpostavlja ukidanje mjera energetske potpore u 2024.

složenost, povećati poticaje za rad, ojačati poreznu disciplinu i osigurati proračunsku neutralnost. U tom smislu postoji potencijal za povećanje prihoda iz drugih izvora koji manje štete rastu, kao što su nekretnine, PDV i odobrenja za upotrebu državne imovine na obali kako bi se na proračunski neutralan način smanjilo porezno opterećenje rada. Postoji i prostor da se bolje osmisle porezi za zaštitu okoliša, kojima se, unatoč relativno visokim prihodima, ne promiče u dovoljnoj mjeri prelazak na čišće tehnologije, među ostalim i zbog raširene upotrebe subvencija sa štetnim posljedcima za okoliš. Nadalje, važno je riješiti dugotrajni problem koji nije obuhvaćen zakonom o davanju ovlasti, a riječ je o uglavnom zastarjelim katastarskim vrijednostima koje služe kao osnova za izračun poreza na nekretnine.

(29) U skladu s člankom 19. stavkom 3. točkom (b) i kriterijem 2.2. iz Priloga V. Uredbi (EU) 2021/241, plan za oporavak i otpornost sadržava opsežan skup reformi i ulaganja koji se međusobno nadopunjuju i trebaju se provesti do 2026. Provedba talijanskog plana za oporavak i otpornost već je u tijeku, ali uz sve veći rizik od kašnjenja. Italija je podnijela tri zahtjeva za plaćanje ukupne vrijednosti 42 milijarde EUR za ostvarenu 151 ključnu etapu i ciljnu vrijednost iz plana (navedeni se iznos odnosi na prva dva zahtjeva za plaćanje, a treći se procjenjuje). Brza provedba plana i dogovor o njegovoj izmjeni izrazito su važni zbog privremene prirode Mehanizma za oporavak i otpornost koji traje do 2026. Važno je da Italija ojača administrativne kapacitete, posebno na podnacionalnoj razini, kako bi ispunila obveze iz plana, dok je učinkovit i potpuno operativan okvir upravljanja i dalje ključan za neometanu i pravodobnu provedbu plana. Stoga je i dalje od iznimne važnosti rano utvrditi moguća kašnjenja i probleme u provedbi te pravodobno poduzeti mjere za njihovo rješavanje. Italija je u skladu s člankom 14. stavkom 6. Uredbe (EU) 2021/241 31. ožujka 2023. obavijestila o namjeri da iz Mehanizma za oporavak i otpornost zatraži dodatnu potporu u obliku zajma. U tijeku su pregovori o dopuni i poglavlju koje se odnosi na plan REPowerEU, iako Italija još nije podnijela službeni prijedlog. Brzo uključivanje novog poglavlja o planu REPowerEU u plan za oporavak i otpornost omogućit će financiranje dodatnih reformi i ulaganja za potporu strateškim ciljevima Italije u području energetike i zelene tranzicije. Sustavno i učinkovito uključivanje lokalnih i regionalnih tijela, socijalnih partnera i drugih relevantnih dionika i dalje je važno za uspješnu provedbu plana za oporavak i otpornost, kao i drugih ekonomskih politika i politika zapošljavanja izvan okvira tog plana, kako bi se osigurala opća odgovornost za cjelokupni program politike.

(30) Komisija je odobrila većinu programskih dokumenata kohezijske politike Italije u 2022. i neke u 2023. Brza provedba programâ kohezijske politike uz komplementarnost i sinergiju s planom za oporavak i otpornost, uključujući poglavlje o planu REPowerEU, iznimno je važna za zelenu i digitalnu tranziciju, povećanje gospodarske i socijalne otpornosti te uravnotežen teritorijalni razvoj u Italiji.

(31) Osim gospodarskih i socijalnih izazova obuhvaćenih planom za oporavak i otpornost, Italija se suočava s nizom dodatnih izazova povezanih s energetskom politikom i zelenom tranzicijom, posebno u pogledu uvođenja obnovljivih izvora energije, prijenosa plina, energetske učinkovitosti, pružanja i stjecanja zelenih vještina te održive mobilnosti.

(32) Kapacitet za proizvodnju energije iz obnovljivih izvora u protekloj se godini vrlo sporo povećavao, a udio fosilnih goriva u kombinaciji izvora energije i dalje je znatan. Kako bi se ubrzalo uvođenje obnovljivih izvora energije, Italija je donijela određene izmjene postojećeg okvira kojim se uređuje postupak izdavanja dozvola i odobrenja za obnovljive izvore energije. Potrebni su dodatni napori kako bi se osigurala usklađenost

administrativnog i zakonodavnog okvira na nacionalnoj i regionalnoj razini te njihova relevantnost za najsuvremeniju energetsku tehnologiju. Na primjer, sve povezane norme mogle bi se objediniti u jedinstveni tekst (*Testo unico*), a istodobno je potrebno ažurirati smjernice koje podnacionalna tijela primjenjuju pri ocjenjivanju projekata. Naposljetku, potrebna su dodatna ulaganja za nadogradnju nacionalne mreže i izgradnju interkonekcija između kopna, Sicilije i Sardinije kako bi se omogućio očekivani veći proizvodni kapacitet i apsorbiralo povezano povećanje proizvodnje iz obnovljivih izvora.

(33) I dalje su prisutna uska grla u plinskoj mreži. Italija raspravlja o ulaganjima s partnerima iz sjeverne Afrike radi povećanja uvoznog kapaciteta postojećih plinovoda i spojnih plinovoda. To bi pridonijelo diversifikaciji uvoza, a time i jačanju sigurnosti opskrbe. Međutim, potrebna su daljnja ulaganja kako bi se uklonila uska grla u postojećoj domaćoj mreži, koja nema kapacitet prijenosa za distribuciju novih količina plina s juga na sjever zemlje. Ulaganja u infrastrukturu za fosilna goriva treba ograničiti na nužno potrebna i osmisliti tako da budu otporna na buduće promjene kako bi se izbjegla ovisnost o tehnologijama koje nisu u skladu s klimatskim ciljevima ili povećanje troškova energetske tranzicije.

(34) U Italiji je od kolovoza 2022. do ožujka 2023. potrošnja prirodnog plina smanjena za 19 % u odnosu na prosječnu potrošnju plina u istom razdoblju u posljednjih pet godina, što je više od ciljnog smanjenja od 15 %. Italija bi mogla nastaviti privremeno smanjivati potražnju za plinom do 31. ožujka 2024.[27] Potrebno je razmotriti mjere za poboljšanje energetske učinkovitosti zgrada. Fond zgrada u Italiji ima znatan potencijal za poboljšanje energetske učinkovitosti, posebno zbog velikog udjela starih i energetski intenzivnih zgrada. Postojeće mjere u planu za oporavak i otpornost mogle bi se dopuniti mjerama kao što su ciljani programi poticaja za povećanje energetske učinkovitosti u zgradama s najlošijim energetskim svojstvima, uključujući komercijalne zgrade i javne stambene objekte, pri čemu je potrebno osigurati da se dopre do ranjivih kućanstava i izbjegnu regresivni učinci. Te bi mjere posebno koristile malim, srednjim i mikropoduzećima koja često nemaju tehničke i financijske kapacitete za poboljšanje svoje energetske učinkovitosti. Te bi mjere pridonijele i smanjenju energetskog siromaštva, koje bi se moglo dodatno rješavati drugim mjerama, primjerice putem jedinstvenih kontaktnih točaka koje pružaju personalizirane usluge za uštedu energije. Bolji nadzor tržišta ekološkog dizajna i označivanje energetske učinkovitosti pridonijeli bi povećanju energetske učinkovitosti.

(35) Infrastrukturni nedostaci i subvencije sa štetnim posljedicama za okoliš, uključujući za cestovni promet, i dalje su znatni i obeshrabruju prelazak na održivija prometna rješenja. Na primjer, prosječan broj mjesta za punjenje i dalje je ispod prosjeka EU-a. Subvencije sa štetnim posljedicama za okoliš uključuju paušalno oporezivanje službenih automobila dostupnih za privatnu uporabu i povrat trošarine na dizel koji se upotrebljava u teretnom prometu. Daljnji napori za izgradnju postaja za punjenje i ukidanje navedenih subvencija ključni su za konsolidaciju tržišta vozila s nultim emisijama.

(36) Manjak radne snage i vještina u sektorima i zanimanjima koji su važni za zelenu tranziciju, uključujući prerađivačku industriju, uvođenje i održavanje tehnologija s nultom neto stopom emisija, stvara prepreke prelasku na gospodarstvo s nultom neto stopom emisija. Visokokvalitetni sustavi obrazovanja i osposobljavanja prilagođeni

[27] Uredba Vijeća (EU) 2022/1369 i Uredba Vijeća (EU) 2023/706.

promjenjivim potrebama tržišta rada i ciljane mjere usavršavanja i prekvalifikacije bitni su za smanjenje nedostatka vještina te promicanje uključivanja na tržište rada i preraspodjele radne snage. Da bi se iskoristio potencijal ponude radne snage, te mjere moraju biti dostupne, posebno za pojedince te u sektorima i regijama na koje će zelena i digitalna tranzicija najviše utjecati. U visokokvalificiranim i niskokvalificiranim zanimanjima koja su ključna za zelenu tranziciju u Italiji nedostaje radne snage. Istodobno, potpora za osposobljavanje često ne dopire do radnika koji će najvjerojatnije biti pogođeni zelenom tranzicijom. Nedostatak zelenih vještina u javnom sektoru, posebno na lokalnoj razini, koči i zelena ulaganja. Italija se suočava s velikim regionalnim razlikama koje bi se mogle pogoršati ako lokalna tržišta rada ne budu mogla iskoristiti mogućnosti zelene tranzicije. Osim toga, jačanje zelenih vještina, uključujući održivo upravljanje tlom, ključno je u borbi protiv posljedica klimatskih promjena, posebno teških poplava i dugotrajnih suša.

(37) Uzimajući u obzir Komisijinu ocjenu, Vijeće je ispitalo Program stabilnosti za 2023. i njegovo je mišljenje[28] navedeno u preporuci 1. u nastavku.

(38) Imajući u vidu blisku međusobnu povezanost gospodarstava država članica europodručja i njihov zajednički doprinos funkcioniranju ekonomske i monetarne unije, Vijeće je državama članicama europodručja preporučilo da, među ostalim u okviru svojih planova za oporavak i otpornost, poduzmu sljedeće: i. očuvaju održivost duga i suzdrže se od pružanja široke potpore ukupnoj potražnji u 2023., bolje usmjere fiskalne mjere poduzete za ublažavanje posljedica visokih cijena energije i razmotre odgovarajuće načine za postupno ukidanje potpore kad se smanje pritisci na cijene energije; ii. održavaju visoku razinu javnih ulaganja i promiču privatna ulaganja radi potpore zelenoj i digitalnoj tranziciji; iii. omoguće kretanja plaća kojima se ublažava gubitak kupovne moći i pritom ograniče sekundarne učinke na inflaciju, dodatno poboljšaju aktivne politike tržišta rada i rješavaju probleme nedostatka vještina; iv. unaprijede poslovno okruženje i osiguraju da potpora poduzećima za energiju bude troškovno učinkovita, privremena, usmjerena na poduzeća koja su sposobna opstati te da se njome zadrže poticaji za zelenu tranziciju; i v. očuvaju makrofinancijsku stabilnost i prate rizike te nastave raditi na dovršetku bankovne unije. Za Italiju, preporuke 1., 2. i 3. pridonose provedbi prve, druge, treće i četvrte preporuke za europodručje.

(39) Uzimajući u obzir detaljno preispitivanje koje je provela Komisija i tu ocjenu, Vijeće je ispitalo Nacionalni program reformi za 2023. i Program stabilnosti za 2023. Preporuke Vijeća donesene u skladu s člankom 6. Uredbe (EU) br. 1176/2011 navedene su u preporuci 1. u nastavku. Politikama iz preporuke 1. pridonosi se uklanjanju slabosti povezanih s visokim državnim dugom i slabim rastom produktivnosti. Preporuka 2. doprinosi provedbi preporuke 1. Politikama iz preporuke 1. doprinosi se uklanjanju neravnoteža i provedbi preporuke za europodručje, u skladu s uvodnom izjavom 38.

PREPORUČUJE da Italija u 2023. i 2024. poduzme mjere čiji je cilj:

1. Postupno ukinuti mjere energetske potpore koje su na snazi do kraja 2023. i ostvarene uštede iskoristiti za smanjenje državnog deficita. Budu li zbog novih povećanja cijena energije potrebne mjere potpore, osigurati da budu usmjerene na ranjiva kućanstva i poduzeća, fiskalno pristupačne te da potiču smanjenje potrošnje energije.

[28] U skladu s člankom 5. stavkom 2. i člankom 9. stavkom 2. Uredbe Vijeća (EZ) br. 1466/97.

Osigurati razboritu fiskalnu politiku, posebno ograničavanjem nominalnog povećanja neto primarnih rashoda koje financira država u 2024. na najviše 1,3 %.

Očuvati javna ulaganja koja financira država i osigurati učinkovitu apsorpciju bespovratnih sredstava iz Mehanizma za oporavak i otpornost i drugih fondova EU-a, osobito radi promicanja zelene i digitalne tranzicije.

U razdoblju nakon 2024. nastaviti provoditi srednjoročnu fiskalnu strategiju postupne i održive konsolidacije, u kombinaciji s ulaganjima i reformama koji potiču veću produktivnost i veći održivi rast, s ciljem postizanja razboritih srednjoročnih fiskalnih pozicija.

Dodatno smanjiti poreze na rad i povećati učinkovitost poreznog sustava donošenjem i pravilnom provedbom zakona o davanju ovlasti u području porezne reforme i pritom očuvati progresivnost poreznog sustava i poboljšati pravednost, posebno racionalizacijom i smanjenjem poreznih rashoda, uključujući PDV i subvencije sa štetnim posljedicama za okoliš, te pojednostavniti porezni zakon. Uskladiti katastarske vrijednosti s trenutačnim tržišnim vrijednostima.

2. Osigurati djelotvorno upravljanje i ojačati administrativne kapacitete, posebno na podnacionalnoj razini, kako bi se omogućila kontinuirana, brza i stabilna provedba plana za oporavak i otpornost. Brzo finalizirati poglavlje o planu REPowerEU kako bi ga što prije počela provoditi. Nastaviti brzu provedbu programa kohezijske politike uz komplementarnost i sinergiju s planom za oporavak i otpornost.

3. Smanjiti ovisnost o fosilnim gorivima. Pojednostavniti postupke izdavanja dozvola kako bi se ubrzala proizvodnja dodatne energije iz obnovljivih izvora i izgradile elektroenergetske interkonekcije za njezinu apsorpciju. Povećati kapacitet za unutarnji prijenos plina radi diversifikacije uvoza energije i jačanja sigurnosti opskrbe. Povećati energetsku učinkovitost u stambenom i poslovnom sektoru, među ostalim s pomoću bolje usmjerenih programa poticaja, osobito najranjivijih kućanstava i zgrada s najlošijim energetskim svojstvima. Promicati održivu mobilnost, među ostalim ukidanjem subvencija sa štetnim posljedicama za okoliš i bržim uvođenjem punionica. Pojačati napore usmjerene na pružanje i stjecanje vještina potrebnih za zelenu tranziciju.

Sastavljeno u Bruxellesu

Za Vijeće
Predsjednik